

BOEKAANKONDIGINGEN.

The nature of tumour formation. The Erasmus Wilson Lectures delivered before the Royal College of Surgeons of England on 23d, 25th and 27th Febr. 1925 by G. W. NICHOLSON. W. HEFFERS & Sons Ltd., Cambridge, 1926, 96 bldz. Prijs: 6 shilling.

Hier spreekt de patholoog-anatoom. Er klinkt waardeering uit zijn woorden voor de Duitsche school der patholoog-anatomen en vooral voor ALBRECHT en SCHWALBE. Bovendien spreekt de filosoof. Het pathologische is voor hem slechts de physiologische reactie van het lichaam op pathologische uitwendige omstandigheden.

In zijn eerste lezing behandelt hij den bouw en functie der gezwellen. Tusschen gezwellen en normaal weefsel aan de eene zijde, misvormingen aan de andere zijde bestaan in bouw en functie slechts verschillen in graad. Gezwollen bezitten nog physiologische functies, maar op gebrekkige wijze, zooals ook hun misvormde bouw gebrekkig is, vergeleken bij dien van het normale orgaan. Ook de autonomie is functioneel daarom slechts zeer betrekkelijk, al spelen de gezwellen gewoonlijk een zeer gebrekkige rol in de lichaamshuishouding.

In de tweede lezing gaat hij dieper door op de overeenstemming tusschen gezwellen en misvormingen. Er is geen reden, om intra-uterine stoornissen scherp te scheiden van de extra-uterine, zooals gemeenlijk gedaan wordt. Op grond der metaplasie komt de schrijver tot de slotsom, dat differentiatie niet insluit, dat bij wijziging der uitwendige omstandigheden het vermogen der cellen tot ontwikkeling in andere richting verloren is gegaan. De zoogenaamde losgebroken of verplaatste embryonale kiemen van COHNHEIM zijn op lateren leeftijd, voor zoover hun omgeving dit toelaat, volkomen gedifferentieerd. Zij bestaan uit physiologisch normale cellen, er is geen reden te denken, dat zij met een „vitium primae formationis” behept zijn. Omgekeerd zijn zij voor gezwelvorming ook in het minst niet immuun.

De derde lezing beschouwt opvolgende toestanden, die leiden tot gezwelvorming. Differentiatie en groeisnelheid bewegen zich in tegengestelde richting. Blijft een celgroep achter in het differentiatie-proces, dan kan haar groei ten opzichte van de omgeving gaan overwegen en een gezwel ontstaan. Dit geschiedt bijv. in de embryonale niergezwellen, die de schrijver aanvaardt als gezwelvorming, niet in, maar door embryonale resten. Hij meent in één dier gezwellen te hebben kunnen waarnemen, waarom de differentiatie ophield in een gegeven tijdperk nl. door het uitblijven van het ingroeien van capillairen in de proglomeruli, en wijst op de mogelijkheid eener gestoorde weefselcorrelatie als oorzaak eener dergelijke stoornis. Dit denkbeeld is tot de niet embryonale gezwellen uit te breiden. Onder invloed van een exogeen agens ontstaat stoornis in de differentiatie en onvolledige of nieuwe herdifferentiatie. Het duidelijkst is dit bij de heterotope gezwellen, die volgens den schrij-

ver meestal geen gezwellen in heterotoop weefsel kunnen zijn. Wat deze processen tot stand zou brengen, en waarom de stoornis in de differentiatie, zooals bij iedere wondgenezing, niet binnen normale grenzen wordt gehouden, blijft in het duister. In de borstklier acht de schrijver alle gewenschte opvolgende toestanden aanwezig van de normale borstklier via de chronische mastitis tot het fibroadenoom. In een aanhangsel beschrijft hij de mogelijke rol van parasieten bij het ontstaan der gezwellen en het werk van GYE. Parasieten kunnen in zijn beschouwing slechts beteekenis hebben als een verandering der uitwendige omstandigheden, die in het algemeen afwijkingen van den groei waarvan de gezwelvorming er slechts één is, opwekken.

Het is een aardig boekje, om eens door te lezen, al brengt het ons niet verder en al zijn alle denkbeelden niet nieuw. Goede teekeningen verduidelijken het betoog.

C. BONNE.

L. GALLAVARDIN, (Lyon), *Les angines de poitrine*, Sept. 1925. MASSON & Co. te Parijs, 180 bldz., Prijs: frcs. 25 ingebonden.

LOUIS GALLAVARDIN, velen bekend uit zijn degelijke bijdragen in de *Archives des Maladies du Coeur* en de *Presse Médicale*, heeft hier een goed doorwrocht werk het licht doen zien, waarbij des schrijvers inzichten en waarnemingen te Lyon door de uitkomsten van een 20-tal lijkschouwingen worden gecontroleerd en bevestigd. Het beeld der angina pectoris — eerder syndroom dan scherp omschreven ziektebeeld — is zóó veelzijdig, het openbaart zich onder zóó verschillende schijngestalten, dat elke ernstige poging om meer licht te verspreiden en ons inzicht te verruimen, met vreugde zal worden begroet. Daarbij komt, dat het hoofdverschijnsel, de angor, zóó wisselvallig kan zijn in hevigheid en uitgebreidheid, zóó bedriegelijke vormen kan aannemen ten einde ons op een dwaalspoor te brengen, ja zelfs geheel kan ontbreken, ten gevolge waarvan het onmogelijk wordt nauwkeurig gebruik te maken van maat en getal.

De hier aan te kondigen studie is oorspronkelijk bedoeld als referaat bij het dit jaar gehouden congres te Nancy; zij heeft daar een belangrijk punt van bespreking uitgemaakt. De verschillende vormen van angina pectoris, goedaardige, twijfelachtige, kwaadaardige, worden gewikt en gewogen en de bevindingen aan het ziekbed getoetst aan die van laboratorium en obductietafel. Wetenschappelijke motieven spelen de hoofdrol, waarbij echter tal van eigen waarnemingen uit een groote praktijk worden aangehaald. De therapie komt in het geheel niet ter sprake, maar daaromtrent bestaan immers reeds uitstekende boeken, waaraan zoojuist de voortreffelijke studie van LE CLERQ is toegevoegd.

Illustraties en krommen ontbreken geheel, welk gemis echter door de duidelijkheid van den tekst weinig wordt gevoeld. Men leze vooral dit boek van GALLAVARDIN; er zijn vele belangrijke gegevens uit te putten.

P. H. ENTHOVEN.